

MAGYAR SÁG

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Helyben: Egy óra kor. 1.-	Vidékre: Egy óra kor. 1.20
Negyedévre --- " 3.-	Negyedévre --- " 3.60
Félévre --- " 6.-	Félévre --- " 7.-
Egész évre --- " 12.-	Egész évre --- " 14.-

Egyes példány ára 4 fillér (2 kr.)

FŐSZERKESZTŐ: dr. GYÖRFFY GYULA

FELELŐS SZERKESZTŐ: FÉNYES LÁSZLÓ

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:

Budapest, IV. kerület, Vámház-körút 8. szám.

Hirdetések nettó számítással, díjszabás szerint
 Apróhirdetések ára: egy szó 2 fillér, vastagabb betűvel 4 fillér.

A lélekkufárok.

Budapest, okt. 9.

Vad boszúvágygal, ádáz orditással kergette a felbőszült tömeg a nőt, ki letért az erény utjáról, hogy agyonkövezzék büneért. Elfúlva, a haláira vált ember kétségbeesésével rogyott az üldözött nő a Messiás lábai elé, ki palástjával eltakarta a halálraiteltet és isteni szavával megállította a bakókat, mondván:

— Az vessen reá követ, ki maga soha nem vétkezett.

És a hatalmas tömegben nem akad senki, aki követ vetett volna az elbukottra. A feltámadó lelkiismeret — a kisbíró könyörtelen szava kegyelmet adott annak az egynek, a tömeg bünei révén.

Mert a tömegnek a nővel szemben bünei vannak. A kongresszus, mely Majna-Frankfurtban a leánykereskedés meggátlása végett ült össze, nyíltan kimondotta a rejtegetett titkot, melyet a felvilágosodottság mai kora óvatosan takargatott, hogy bár a nagy angol államférfiu, Pitt kezdeményezésére, majd Grant tábornok és Washington segédkezésére eltörölték a rabszolgaságot, szabaddá tették az elnyomott fekete fajt, azért az emberi test továbbra is árucikk maradt. Nyilvános, kézzelfogható tény, hogy ennek a borzalmas kereskedelmi cikknek épügy meg van a maga tőzsdéje, árfolyama, üzánza és értékingadozása, mint akár a kenyeret adó buzának. A különbség mindössze annyi, hogy az egyik üzlet, amelyik tisztességes, a nyilvánosság előtt folyik le, míg a másik hasonlatos Teniers képeihez, melyek a sötét, félelmetes pinczelebukok és büntanyák félhomályos sardanapáliáit ábrázolják.

Széles e világ valamennyi állama elküldte képviselőit a Majna-Frankfurtban gyűlesező kongresszusra. Állás, felekezet és korkülömbőség nélkül gyűltek ott össze az emberi méltóság megbecsülését és az örök emberi jogok tiszteletbentartását követelő bajnokok. Az elnöki székből Aberdeen lord ül, ki Anglia és a hatalmas britt birodalom uralkodójának üdvözlését hozza, míg Keller gróf német kamarás Vilmos császárt képviseli. Nem maradnak el a francziák sem; ott van Béranger, a nagy költő dédunokája, a köztársaság nevében, sőt a legszámottevőbb indítványt egy Werner teszi, a müncheni főrabbi, aki tehát zsidó.

A Majna-Frankfurtban székelő kongresszusnak nagy jelentősége van. Mintha az emberiség büneinek tudatára ébredt volna és le akarná mosni magáról azt a szennyet, amit a lélekkufárság ragasztott reá. A világhatalmak képviselői gyűltek össze Frankfurtban, hogy jelezzék e mozgalom igazán nemzetközi voltát. Nem maradt el egyetlen állam sem...

Csak Magyarország!

Oh Magyarország! Szuverén göggel, hűvös előkelőséggel haladunk el a leánykereskedés meggátlására indított mozgalom mellett. Ez a dolog bennünket nem érdekel, hiszen Magyarországon nincs lélekkufárság, nincsenek veszendőbe menő lelkék. Az a hír, amit itt-ott arról suttognak, mintha Fiume valóságos gőczpontja lenne a leánykereskedelemnek, nem felel meg a valóságnak. Közönséges rágalom az a

hir is, hogy a Romániába vándorló székegy leányokat ezrével teszik tönkre a lélekkufárok. Arczátlan hazugság, hogy bármerre fordulunk a nagy világban, mindennütt százával találjuk a szerencsétlenné tett magyar leányokat. Nem, mindez nem igaz, Magyarország az erény, a tisztaság hazája és teljes igaza van, ha nem vesz részt a Majna-Frankfurtba gyűlt kongresszuson.

Apró, jelentéktelen csetepaték, kicsinyes perpatvarok és apró érdekek lebonyolítása érdeklik a magyar közvéleményt. Ezeknek tengerében elvész az a nagy jelentékeny kérdés, mely Majna-Frankfurtban kerül tárgyalás alá. A határozatokra Magyarország ügyet sem vet, mert ha tenné, ha végrehajtaná azokat, akkor a nemzet elesne attól a szenzációtól, amit végig élvez olyankor, mikor a vakszerencse folytán rendőrségünk elfog egy-egy hirhedt leánykereskedőt. Ez pedig sokkal érdekesebb, semhogy holmi ringy-rongy határozatok, holmi hangzatos jelszavak miatt megfoszthatnánk magunkat ettől. A szenzációra a tömeg mindig éhes és országban hol a tömeg előtti népszerűséget a hatalom megtartása miatt erősen vadászák, ezt az éhséget ki kell elégíteni minden áron, még leányaink becsülete árán is.

Ugy lehet azonban, hogy igazságuk van azoknak, kik azt hiesztelik, hogy idegenforgalmunk emelése érdekében tűrjük ezt a leánykereskedelmet. Minden leány, aki külföldre jut, élő reklámja Magyarországnak. Lehet, hogy így van, de az is bizonyos, hogy mindenik egyben sírásója annak, amit nemzeti becsületnek

A villamvilágítás versenytársa.

— A „Magyarság” eredeti tárcaja. —

A villamos világítás még le sem győzte a gázt, és már is versenytársa támadt egy új találmányban, melyet a múlt héten mutattak be a berlini *Technisches Institut* ülésén.

Egy új lámpa ez, mely egyesíti magában mindazokat a tulajdonságokat, amelyeket egy világító eszköztől el lehet várni és nélkülözi mindazokat a hiányokat, amelyek miatt az eddigi összes világítási módok ellen kifogásokat lehetett tenni.

Igy például ami a fényhatást és az olcsóságot illeti, az új lámpa a szó teljes értelmében nappali világosságot áraszt, és ez a fény nem kerül többé óránként egy fillérről. Hasonló fényt a villamos lámpa 20 fillérért állít elő óránként, a gáz 10 fillérért, a petroleum 4-ért.

Az új lámpa égőanyaga mint ezt a feltaláló, oizonyos Kramer nevű mérnök elmondta, egyáltalában nem új; sőt nagyon is ismert anyag, melyet világítási célokra mások is használtak már, de nem nagy sikerrel.

Mindenki hallotta ugyanis híret a *magnezium* nevű fém ama tulajdonságának, hogy a levegőn meggyújtva rendkívül átható, gyönyörűen tündöklő fényt nyel; ekkor a villamos lámpát feltalálták, a fényképezés az éjjeli féltreteleiket a magneziumból készült sodrony világosságánál végezték, és az ilyen lámpák igen jól sikerültek. Németországban még utcavilágításra is akarták egy-

időben használni a magneziumot; alakult ugyanis egy „*Magnezium világítási vállalat*”, mely a városokat magnezium lámpákkal akarta ellátni. E lámpákban a magnezium sodronyt egy óramű lefejtette egy hengerről, a henger oly lassan forgott, hogy a sodronyból mindig csak éppen annyit dugott ki egy kis nyíláson, amennyi elégett belőle. Ez volt a szerkezet a régi magnezium lámpának, amely azonban sohasem terjedt el, és pedig két okból. Az egyik baja a költségessége; drága volt maga a lámpa, drága a fenntartása, (mert az óramű gondos kezelést kívánt és még akkor is folyton javítani kellett) és drága volt maga a magnezium-sodrony is. A másik baja pedig az volt, hogy nagy füstöt csinált. Zárt helyiségben nem is lehetett használni, a szabadban a füst elszállt ugyan, a városi hatóságok azonban meggondolták, hogy nem valami okos dolog lenne, sem pedig egészséges, az emeletes házak ablakai alatt minden éjjel füstölő tüzet gyújtani.

Szóval a magnezium világítás megbukott, eszméje feledésbe merült, s a városok központi gyárakban készült, vezetékeken szállított gázzal és villamossággal tűzik el az éjjeli sötétséget. A vezetékeken szállított világítás eszméjét az emberek annyira megszokták, hogy azt hiszik, a központi előállításban valami tökéletesség rejlik és észre nem veszik, hogy ebben a tekintetben az utolsó vékony fagygyú gyertya is tökéletesebb még a villamosságnál is, mert a gyertya szabadon szállítható, kezelhető, oda viszem, ahova akaram, vészem, falura, pusztára, független vagyok vele minden vezetéktől, központtól, gépromlástól, kábelszakadástól, robbanástól és még nem tudom mitől; a gyertya által, ami a kezemben van, független ura vagyok a világosságnak; egy szál gyufa kell csak hozzá és ismételhetem, amivel a biblia kezdődik: Legyen világosság --- és lesz világosság!

Ezt nem a sorok írója mondja, hanem Kramer mérnök mondta és felolvasását a következőképen fejezte be:

— A gyertya ha valami módon fényesebbé tudjuk tenni, megfogja verni az összes világítási berendezéseket, tönkre teszi a gázgyárakat és a világító villamosvállalatokat, mert mint találmány a gyenge fényerején kívül minden más tekintetben föltötte áll ezeknek.

Kramer mérnök ebből a gondolatból indul ki, és keresni kezdte a módokat, amelyekkel a gyertyafényt erősebbé és olcsóbbá tehetné a villamos fénynél.

Hogy miképpen érte el, az még ma titok, de hogy elérte, bebizonyult a *Technisches Institut* ülésén, ahol bemutatta az általa készített magnezium gyertyákat, s aztán beletette a számukra készített magnezium lámpába. E lámpa sokban hasonlít a kerti gyertyatartókhoz, melyekben a lángot üvegharang védi a szélétől, e harangon belül van aztán egy olyan forma üvegcső is benne, mint a petroleum lámpában, s az a cső akadályozza meg részben a magnezium füst képződését.

neveznek és amire mi olyan sokat tartunk.

Majna Frankfurt a megmondhatója, milyen sokat tartunk.

B.

Budapest, október 9.

Pártértekezletek. Tegnap este a néppárt kivételével az összes pártkörök értekezletet tartottak.

A szabadelvű párt ülése este fényolezkor kezdődött s napirend előtt báró Podmaniczky üdvözölte a párt nevében Széll Kálmán miniszterelnököt a képviselőházban mondott beszédéért, mit Széll Kálmán megköszönve kijelentést tett, hogy mindig bátran, őszintén fog sikraszállni és utolsó lehetélig fog küzdeni közös elveikért. Az értekezlet ezután megejtette a bizottságokba való kijelöléseket s az újonnan alakítandó munkásügyi bizottság tagjait is megválasztva az értekezlet véget ért.

A függetlenségi és 48-as Kossuth-párt, tegnap délután 6 órakor kezdte meg folytatódó értekezletét s elkeseredetten tárgyalta a miniszterelnök azon kijelentéseinek értelmét, hogy a Kossuth kultusz ellentétben áll a királyhúséval. Elhatározta a párt, hogy a kiegyezési kérdésben legközelebb nyilatkozatra fogja kényszeríteni a miniszterelnököt s utasította a párt kebelében működő önálló vámtérületi és kiegyezési bizottságot, hogy haladéktalanul üljön össze és készítse elő az ország különböző vidékein, az önálló vámtérület érdekében megtartandó népgyűléseket. A párt ezután kijelölte a munkásügyi bizottságba küldendő tagokat.

A Szederkényi Nándor elnökielte alatt álló orsz. függetlenségi és 48-as párt szintén tartott értekezletet, melyben megejtette a jelöléseket a Ház bizottságaiba.

A képviselőház állandó igazoló bizottsága ma délelőtt 10 órakor Szentiványi Árpád elnökielte alatt tartott ülésében Greskovics Vilmos és Egrý Béla megbízólevelét végleg igazolta, Szatmári Mórna és Jakabffy Istvánnak a kuriánál kérvénnyel megtámadott mandátumait a b) pontba sorozta, Sztáray Sándor gróf megbízólevelét pedig, amely a formai kellékeknek meg nem felel, a c) pontba osztotta be.

A reichsrath megnyitása. Az osztrák hivatalos lap mai száma a következő királyi kéziratot közli: Kedves Koerber dr! Indítatva érzem magam arra, hogy a birodalmi tanácsot tevékenységének újrafelvételé végett 1902. évi október 16-ára összehívjam és meghagyom önnek, hogy ennek értelmében a további intézkedéseket megtegye.

Bécs, 1902. október 8.

FERENCZ JÓZSEF s. k.

Koerber s. k.

A lámpafénye mindenkit meglepett, mert semmiben sem különbözött a villamos fény erejétől. A hallgatóságban rögtön alakult egy bizottság, mely Kramernek azt az állítását is ellenőrizte, hogy egy gyertya csakugyan eltart-e addig, ameddig Kramer állítja? és teljes 10 és fél órán át kellett permanenciában maradniok, mert a gyertya addig égett: délutáni 4 órától reggeli fél 4 óráig. Az urak közben persze végig ették a foltaláló által rendelt, bankettet is, melyen csupa magnezium lámpavilágított, Kramer a bankett végén kijelentette, hogy a gyertyákat 10 fillérjével árulni fogják jövőre a boltokban s ő garantirozza, hogy e 10 filléres gyertya 10 órán át mind olyan világitást fog szolgáltatni, mint egy 16 gyertyafényerejű villamos körte. Kerül tehát óránkint egy fillérbe, aminél olcsóbbat kívánni nem lehet.

Az első tudósítások így szólnak az új csodálámpáról.

Jó lesz azonban bevárni a dolog végét, s nem hiszni rögtön. Vagyis reméljük ugyan a legjobbat tőle, de majd csak akkor rendeljük meg az új lámpát, mikor majd égni, világitani, és bevárni láttuk — másnál.

A képviselőház ülése.

Budapest, okt. 9.

— A Magyarság eredeti tudósítása. —

Választásokkal indult meg a mai ülés s e választások sohasem kevernek fel port. Előre megegyeznek a jelöltekben, vagy csak elvi álláspontokat jelölnek a képviselő urak, az eredmény mindig biztos. Ha ilyen biztos lenne a képviselőválasztás is, — sóhajtott ma egy honatya, akinek megtámadták a mandátumát s aki a buffet-be tartott, Mert hogy ilyenkor a buffetben van az élet. Nemcsak a gyomornak áldoznak, hanem a szemüket is legeltetik a honatyák s a folyosó egyéb bejáratosai. Vannak, akik jobbra s a kik balra néznek. Jobbra a képviselők levegőben a budai hegyek halmait látszanak, amint a velencei tó felé igyekeznek, balra a buffet-dámák minél több cognacot eladni igyekeznek.

Hogy azután a szavazásoknak vége volt, az alelnök, háznagy, jegyzők megválasztva, megkezdődik az igazi ülés.

Ez annyit jelent, hogy lehet lármázni, tapsolni és a padokat czeruzával végig berregtetni. Ez az új sport, az új házbán.

Egy kis meglepetést tartogatott különben mára az ellenzék. A Kossuth-ünnepen való részvétel miatt elismerést szavazni Apponyi Albert grófnak, nem azért mintha ez a magyar nemzet természetzerű képviselőségét emelné jelentőségében, hanem azért, hogy Széll Kálmán sarokba szorítsák vele. Barta dön tette meg az indítványt s felhasználta az alkalmat, hogy erős oldalvágásokat adjon, a hova csak így lehet „oda mondani”.

Széll tegnapi beszédére áttérve, így fejezte be Barta beszédét: Kossuth Lajos minden ténye törvényes alapon állt, mert Kossuth Lajosnak nem volt születési előjoga ahhoz, hogy a nemzetnek tett esküjét — megszegje. Zugásban tört ki a baloldal, míg a jobb oldal egy szót sem szólt ez inkább borotvaéles és odavettségénél fogva nem is számba vehető, mint politikushoz méltó kirohanáshoz.

Széll Kálmán pedig ismét régi, kipróbált fringiját vette elő, amely az ő patenete. Az őszinteséget: A Kossuth-kérdésben ma tett nyilatkozatai nagyfontosságúak s az bizonyos, hogy még ilyen nyíltan és becsületesen nem mondták ki a magyar kormányelnöki székéből: **e helyről hirdetem Kossuth Lajos nagyságát...** A miniszterelnök után Balonyi Samu szólt még fel a függetlenségi pártból, a többi honlap következik. Az ülésről szóló tudósításunk a következő:

Elnök: Apponyi Albert gróf.

A kormány részéről jelen vannak: Széll Kálmán miniszterelnök, Fejérváry Géza báró, Plész Sándor, Darányi Ignác és Cseh Ervin.

Elnök fél 11 órakor megnyitja az ülést. Bocsánatot kér a háztól a késlekedés miatt, de ez még a költőzködés miatt történt. A jövőben azonban meg úgy, amiként a képviselőktől pontosságot kér, ő maga is szigorúan pontos lesz. (Helyeslés.) Bejelenti, hogy Kossuth Ferenc a napirend előtt felszólalni kíván.

Az ellenzék kimélete.

Kossuth Ferenc: Széll miniszterelnöknek egy tegnapi nyilatkozata féltreértésre adott alkalmat. Széll ugyanis azt mondta, hogy ennek az ellenzéknek kevesebb oka van arra, hogy őt megtámadja, mint más ellenzéknek. Kijelenti, hogy a függetlenségi pártnak semmi oka sincs ezt a kormányt kimélni. Pártja sohasem küzdött személyekért és személyek ellen, hanem mindig elvekért és elvek ellen, Széll szemben ellentétes elvei miatt ép oly erélylivel küzdenek, mint más kormány ellen. (Helyeslés balról.) Felkéri a miniszterelnököt, hogy magyarázza meg tegnapi szavait.

Széll Kálmán miniszterelnök: Hogy egyik-másik lap hogy magyarázza az ő szavait, ahhoz semmi köze. Tény az, hogy tegnap őt az ellenzék méltánytalan módon támadta meg. (Igaz! jobbról. Ellenmondások balról.) Beszédében folytonosan zavarták. Abban a vehemenciában, amely az ellene irányuló zajban nyilvánult, mondta, hogy épen ennek az el-

lenzéknek, amely oly kormánnyal áll szemben, amely a törvényt tiszteli és törvénytisztelt soha el nem követ, nincs oka erőszakot használni a kormány ellen. (Zajos helyeslés jobbról.) Annál kevésbé, mert őt törvénytisztelttel az ellenzék nem vádolta és nem is vádolhatta. Kijelenti, hogy semmi más publikus okot nem tud a kiméltre.

Balról: Nem is kiméljük!

Széll miniszterelnök: Ne kiméljenek, nem is kérek kiméletet, de érvekkel való harcot kérek és nem erőszakos harcmodort. (Zajos tetszés jobbról.)

Kossuth Ferenc: Sem publikus ok, sem privát ok nincs a kiméltre. Különbben elég sajnós, hogy Magyarországon egy kormányának dicsekednie kell azzal, hogy a törvényt tiszteli.

A választások.

Elnök áttér a napirendre és elrendeli a választást névszerinti szavazás útján az alelnökökre. Alelnököknek megválasztottak: Tallián Béla és Dániel Gábor.

A függetlenségi párt Barabás Bélára adta szavazatát.

Ezután a háznagyot és a jegyzőket választotta meg a ház.

Háznagy lett: Csávosy Béla.

Jegyzők lettek: Dedovics György, Endrey Gyula, Eszterházy Kálmán gróf, Lázár Árpád, Major Ferencz, Nyegre László, Rátkay László, Teleki Sándor gróf és Szöcs Pál.

A szünet után.

Elnök bemutatja a miniszterelnök üzenetét, a melyben tudatja, hogy a király köszönetét fejezte ki a névnapja és születésnapja alkalmából kifejezett üdvözlésért. Jelenti továbbá, hogy a király a magyar kvótát 1902. évi július 1-étől 1903. júl. 30-ig 33³/₁₀₀-ban az osztrák kvótát 66⁶/₁₀₀-ban állapította meg.

A Kossuth-ünnep.

Elnök jelenti, hogy a Ház utólagos jóváhagyása reményében résztvett a Kossuth-ünnepen. (Zajos éljenzés a szélbalon.) Részt vett azért is, mert a Kossuth-émlékünnepet az országgyűlés rendelte el.

Krasznay: Az indokolás felesleges.

Elnök: A képviselőház tudta nélkül tett intézkedéseket indokolni kell; (Zajos helyeslés.) Bejelenti, hogy a zilahi szoborleplezésnél Dániel Gábor alelnök vett részt a Ház nevében. (Eljenzés.)

Barta Ödön a legnagyobb elismeréssel veszi tudomásul az alelnöknek a Kossuth-ünnepen való részvételéről, amely a nemzet közérületével egyezett meg. (Eljenzés.) Pártja nevében határozati javaslatot nyújt be, amely szerint a Ház, Apponyi Albertnek a Kossuth ünnepen való részvételét és tett intézkedését helyeslőleg tudomásul veszi és ezért elismerését és köszönetét fejezi ki. (Tetszés, zajos éljenzés balról, majd az egész Házban. Apponyi átadja helyét Tallián alelnöknek.) Megdöbben a felett, hogy jobbról nem tapsolnak. Zajos ellenmondás jobbról.) Talán Apponyi gróf megjelenését nem is helyeslik? Annál nagyobb kifogása van azonban a miniszterelnöknek tegnap tett ama kijelentése ellen, hogy a Kossuth iránti kegyelet ellentétben van a király iránti hűséggel. (Zaj.) Ezt kimondani merészség kell. Kossuth az alkotmányért küzdött és ezzel aztán alapját is védelmezte. Széll a tegnapi kijelentésével eljárt az azt a jogot, hogy a felelős kormány élén álljon. (Nagy zaj.) Az összeférhetlenségi tant nem Kossuth Lajos állította fel, hanem ugyanolyan jogu országgyűlés, mint a mai. Széll tegnapi kijelentésével megbántotta Apponyit is. Kossuth Lajos nyíltan tett esküt az alkotmányra és azt betartotta. **Kossuthnak nem volt születési előjoga arra, hogy esküjét megszeghesse.** (Zajos éljenzés balról.)

Széll Kálmán: Azzal az őszinteséggel és azzal az őnézettel, melylyel magamnak is tartozom, tegnap férfiasan és becsületesen nyilatkoztam. Noha ismétlését nem tartom szükségesnek, mégis lehetetlen, hogy ma ne válaszoljak a képviselő uraknak. A t. képviselő ur megdöbben rajtunk. Nem volt ez alapos és nem volt ez megokolva. Hogy tudja a képviselő ur, hogy mi lesz ennek a pártnak

BUTOROK

egy közpénzért, mint részletfizetésre leggyorsabban a legfinomabb kivitelű legjutányosabban kaphatók

Ehrentreu és Fuchs Testvéreknel.

E lapra hivatkozók tíz százalék engedélyben részesülnek.

Budapest, VI., Teréz-körút 8 sz.

(Andrássy-ut közelében.)

oo Nagy képes árjegyzék ingyen. oo

és kormányának nézete? A nagyobb tapsból merítette véleményét. Abból, hogy Apponyi Albert gróf házelnök megejelnésekor ebből a pártból számosan, igen sokan voltak ott, (Nem igaz! balról), igenis ott voltak, valamint nyilatkozataimból nem lehetett arra következtetni, amit a képviselő ur megjósolt. A magam részéről *elsőnek veszem helyesítő tudomásul Apponyi gróf jelentését és az indítványt elfogadom*.

Tegnap kifejtettem az okokat, amelyek álláspontomat igazolják, megvontam a válaszfalat kegyeleti érzésem és kötelességem közt.

Ne menjenek bele urak azért, mert én megrontam a határt a 48-as Kossuth és az inkompatibilitás tanát hirdető Kossuth közt, olyan gyanúsításokba, amelyekre én semmi esetre sem követem az urakat. Én köteles vagyok a distinkciókat fenntartani, én nem vádolom Kossuthot, nem ítélkeztem fölötte, Dícsőittem őt alkotásaiért e helyről és viselt dolgaiért amelyek össze egyeztetheők az alkotmányos törvényekkel.

Mikor én magam hirdetem, hogy elismerem, hogy abban a helyzetben, amelyben Kossuth volt, *mást nem tehetett*, akkor én nem ítélkeztem, méltányos voltam, méltányosabb, mint önök más oldalra.

En játszottam el ezzel a nemzeti szeretetét? Az a miniszterelnök, aki azzal az őszinteséggel beszélt, mint én, az nem érdemi meg a salto mortale gunyszavát. (Tapsvihar.) Meg fog engem érteni Magyarország népe, mikor azt mondom, hogy nem lehet magyar ember, aki Kossuth nevét ellelejtse ám aki kijentette az inkompatibilitás tanát és azt fenntartotta, ezért és csak ezért a magam részéről nem vehetek részt olyan ünneplésben, a melyet a képviselő urak akartak. Nyugodtan várom a nemzeti ítéletét. (Zajos taps, éljenzés a jobb oldalán.)

Bakonyi Soma: Szerinte a miniszterelnök tegnap meghamisította a történelmet. Kossuth beszédeiből, a 49-iki törvényhozás határozataiból bizonygatja, hogy Kossuth mindenkor az alkotmányért küzdött és Széll megsértette a nemzeti jogos kegyeletét akkor, a midőn a Kossuth ünnepeken részt nem vett kéri Barta javaslatának elfogadását.

Krasznay Ferencz: Kéri a Házat, hogy holnap mondassa el beszédét. (Helyeslés.)

Elnök: Miután a tárgyhöz még négyen vannak feliratkozva, a folytatást holnapra tűzi ki. Holnap a Ház a bizottságokat választja meg és felolvassák az interpellációs könyvet.

Ezzel az ülés véget ért.

KÜLFÖLD.

A búr vezérek. *Botha De Wett* és *Delarey* tábornokok, az utcán összegyűlt néptömeg lelkes éljenzéseitől kísérve tegnap Brüsszelből *Genf*-be utaztak, honnan Párisba s onnét Berlinbe mennek, hogy folytassák a könyörödmányok gyűjtését a búr özvegyek és árvák részére. Németországban *Vilmos* császár elfogadásukhoz azon feltételt szabta, hogy a búr tábornokok otlétük alatt tartózkodjanak minden angolellenes tüntetésről s a kihallgatásra az *angol nagykövét közvetítéssel jelentkezzenek*. A búr tábornokok eleinte rossz néven vették e kikötés utolsó pontját s azt óhajtották volna, hogy ne nekik kelljen kérni a kihallgatást, hanem egyenesen a *császár hívja meg őket*, de utóbb ezen kívánságuktól elálltak s teljesíteni fogják a császár akaratát. E szerint tehát, a búr tábornokoknak *Vilmos* császár által való *fogadása befejezett dolog*.

London, okt. 9.

A *Daily Telegraph* azt írja: *Vilmos* császár *végleg megtagadta a búr tábornokok fogadását*. A megokolás egyaránt dicséretére válik az angol és a német kormány tapintatának és felfogásának, amely sem az angolellenes körök kívánságainak nem kedvez, sem nem támogatja őket abban, hogy családaisaikért az odiumot az angol politikára hárítsák. Mindazok, akik a két nép között jobb viszonyt és a búr vezérek valódi érdekeinek előmozdítását óhajtják, kétségtelenül örülni fognak, hogy a búr tábornokoknak a német császárnál való kihallgatása elmarad.

A *Times* azt mondja: *Vilmos* császárnak az a kívánsága, hogy a tábornokokat látni akarja, egészen természetes volt, mert hiszen katonák, akik élnek érdeklődést tanúsítanak a katonaság fejlődése iránt. De a már említett okokkal

fogva *üülünk*, hogy a burok magatartása arra késztette, hogy szándékáról lemondjon.

— A francia bányászok sztrájkja. Az amerikai szénbányászok bérharcával egyidejűleg a francia bányamunkások is felvették a harcot munkaadóikkal szemben. Eddig csak egyes bányákban szüntették be a munkát, de tegnap a bányászok nemzeti bizottsága kimondotta az általános sztrájkot s ma reggel már Franciaország összes bányáiban beszüntették a munkát. A bányászok nemzeti bizottsága az összes országok bányamunkásaihoz felszólítást intézett, melyben azt mondja, hogy az az ügy, melyet a francia munkások védelmeznek, az összes országok bányamunkásainak közös ügye. A manifesztium végül így szól:

Főszlegesen volna benneteket kötelességtekre emlékeztetni, melyet ismertek. Bizonyosak vagyunk helyesléstektől és rátok bizzuk a kezdetét oly intézkedéseknek, amelyeket a legalkalmasabbaknak fogtok tartani a mi küzdelmünk támogatására, Eljen a munkások nemzetközi szövetsége,

A manifesztum *a katonákhoz is fordul* és emlékezteti őket a legutóbbi bretagnei eseményekre és *Saint Remy* ezredes magatartására, aki vonatkozó főlebbvalóinak parancsait teljesíteni, *mert ezeket* lelkiismeretével ellentétben állóknak tartotta. Felhívást bocsátottak ki továbbá a francia proletariátushoz és pedig elsősorban az ipari és mezőgazdasági munkásokhoz, hogy a bányamunkások magatartására a bányatársaságok *gógós viselkedése* adott okot, a kik *nem akarnak tárgyalásba bocsátkozni* a bérminimumra nézve. A bizottság a bányamunkások nevében sajnálja, hogy a francia proletariátusnak magára kell vennie a sztrájk következményeit. Hasonló értelemben fordul a felhívás a kereskedőkhöz, amennyiben sajnálkozással utal azokra a *kellemetlenségekre és károokra*, amelyek a bérmozgalomból a kereskedőkre hárulnak. Hir szerint *Combes* miniszterelnök táviratilag utasította a bányász sztrájkban érdekelt 12 megye főnökét, hogy tegyék meg mindazokat a katonai intézkedéseket, amelyek sürgős esetekben szükségesnek mutatkoznak.

Páris, okt. 9.

Hir szerint a bányamunkások választmányának tagjai, miután tegnap kimondták az általános sztrájkot, levelet intéztek *Combes* miniszterelnökéhez és a szénbánya-társaság bizottságához. *Pas de Calais* megye bányamunkásai, akik a béremelés megtagadása miatt sztrájkolni készülnek, képviselőik útján kijelentették, hogy a sztrájk addig fog tartani, míg összes követeléseiket nem teljesítik, még az esetben is, ha a nemzeti bányamunkás-szövetség választmánya a sztrájk befejezését határozná is el.

Páris, okt. 9.

A *Figaro* azt jelenti Lilleből, hogy a bányamunkások nagyrésze nem csatlakozott a sztrájkhoz, hanem külön egyesületet készült alakítani, hogy a sztrájk ellen védekezzenek.

VIDÉK.

(—) A Mátyás-szobor ünnep. Az eddigi megállapodások értelmében a Mátyás király-szobor leleplezési ünnepére *József* főherceg október 11-én fog Kolozsvárra érkezni, hol a nemzeti kaszinó termeit rendezték be részére lakásnak. Mint egy Kolozsvárról érkezett távirat jelenti, a rendezőbizottság elhatározta, hogy az ünnepélyen a *Gotterhaltét* nem engedi eljászatni, nehogy egy esetleges tüntetés megzavarja Kolozsvár ünnepét. Az ünnepély sorrendjét a következőkben állapították meg:

1. Ünnepélyes istentisztelet a Mátyás királytéri Szent Mihály-templomban. Kezdeté pontban 9 órakor. A meghívottak a templom déli bejáratán át jutnak három negyed 9 óráig a részükre fenntartott helyekhez.

II. Istentisztelet után fölvonulás a szobor előtt kijelölt helyekhez.

Elhelyezkedés után d. e. 10 órakor:

1. Szózat. Eneklük az egyesült kolozsvári dalkörök.

2. Széll Kálmán miniszterelnök beszéde.

3. O Császári és Apostoli Királyi Felsége legmagasabb személyének képviselője, *József* főherceg O fensége engedélyt ad a szobor leleplezésére.

4. A szobor leleplezése. *Hymannus*. Előadják a kolozsvári egyesült dalkörök.

5. *Hegedüs Sándor* v. b. t. szoborbizottsági elnök a szobor átadja a város közönségének.

6. *Szvecsina Géza* polgármester a szobrot átveszi.

7. *József* főherceg O fensége a szobrot *Fadrusz János*, a szobor alkotójának vezetésével mellett megtekinti.

8. *Mátyás* király emléke. Dal. Szöllősy *Attilától*. Előadják az egyesült dalkörök a m. kir. honvédszenekar kísérete mellett.

9. A fenségek elvonulása.

(—) Pestmegye közigazgatási bizottsága ma délelőtt ülést tartott *Beniczky* Ferencz főispán, v. b. t. t. elnöklése mellett. A pénzügyigazgatóság jelentése szerint, szeptember hónapban, *egyenes adóban* 773.578 kor. 40 fillér folyt be, míg tavaly szeptemberben 666.898 kor. 56 fillér; így tehát az idei szeptember hónapban 106.679 kor. 48 fillérrel *többet* fizettek be. — *Tóth* József kir. tanfelügyelő bejelentette, hogy az elmúlt hónapban 17 községi és felekezeti iskola részesült államsegélyben. — *Kemény* Kálmán t. főjegyző jelentést tett a vas megyei központi alapnak 1899—1900. évi számadásairól. Észterint, az összes cselekvő vagyon az 1899. évre volt 875.712 frt 98¹/₂ kr. s az 1900. évre 1.707.900 kor. 55 fillér. A jelentést tudomásul vették s a számadásokat, jóváhagyás végett, a legközelebbi közgyűlés elé terjesztik. — Főlebbezések elintézése után, az ülés véget ért.

FŐVÁROS.

| A főváros közgyűlése. A főváros törvényhatóságának bizottsága tegnap tartotta meg közgyűlést, amely mindjárt két interpellációval kezdődött. *Gelléri Mór* azon kiegészítő ellen interpellált, melyek fészkei az erköletelenségnek s követelte, hogy ezek időközönben hatóságilag ellenőriztesse. Utána *Sümei* Vilmos sürgette meg a polgármestert, hogy terjessze a közgyűlés elé az inkompatibilis városatyák névjegyzékét. *Schubert* Károly indítványt, hogy a közvágóhidon levő állatokat darával etessék, kiadták a tanácsnak. Az adófelszámoló bizottságba megválasztott *Véri* Károlyt, aki jogtalan adókövetésekkel szemben a polgárság érdekeit védelmezte az adófelügyelőség a bizottságból ki akarta rekeszteni s ezt olyanformán tette, hogy *nem vetett ki adót Véri Károlyra*. A belügyminiszter pedig az alapon, hogy *Véri* nem fizet adót, *megsemmisítette Véri Károly megválasztását*. *Polónyi* Géza szólalt fel ez ellen a jogtalan eljárás ellen és ismertette a pénzügyi hatóságok erőszakosságait. A közgyűlés *Polónyi* beszédének hatása alatt elhatározta, hogy felír a belügyminiszterhez, az ilyen és ehhez hasonló visszaélések meggátlása végett. A székesfőváros szolgaszemélyzetének ruhaszükségeit 3 éven át a szabók termelő és hitelszövetkezete fogja szállítani. Az e tárgyban beadott felebbezést a közgyűlés ma visszautasította. Elutasítottak végül egy sereg gyógyszerész és gyógyszerárnyitási kérvényekkel, egy sereg háziurat építési és kövezési járulékok elengedése iránt való kérelmükkel.

| A Gellérthegy szikláit. Ismét szükségessé vált, hogy a Gellérthegy veszélyessé vált szikláit eltávolítsák. Az újabb munkálatok költsége mintegy 60.000 korona lenne. A tanács javasolja, hogy ezeket a munkálatokat végeztessék el.

| A János-kórház villamos világítására két ajánlat érkezett be. A tanács elhatározta, hogy a döntés előtt, az ajánlatok műszaki megbirálása végett, előbb a mérnöki hivatal véleményét hallgatja meg.

TÁVIRATOK.

A francia kongregációk.

Páris, okt. 9.

Franciaország érsekei és püspökei körlevelet intéztek a szenátorokhoz és képviselőkhez, amelyben annak a reménynek adnak kifejezést, hogy a parlament a lelkiismereti szabadság elveinek megfelelően meg fogja szavazni azokat a kérvényeket, amelyekben 300 kongregáció kér autoritációt. A körlevél megjegyzi, hogy téves az a feltevés, hogy a világi papság különválasztja a maga ügyét a rendpapság ügyétől.

A macedón forrongás.

Szófia, okt. 9.

Az a rilói kolostorból tegnap érkezett jelentés, hogy *Nikolov* alezredes a macedón-bolgár határ egész vonalán a felkelést proklamálta és hogy *Dzsumaja* mellett harcok is voltak, a Riformi külön kiadásában jelent meg. Más oldalról nem erősítették meg ezt a hírt. Az ellenkomité tagadja a hír valóságát.

Az amerikai szénsztrájk.

Wilkesbarre, (Penssylvania), okt. 9.

Mitchell, a munkásszövetség elnöke, nem akar nyilatkozni Roosevelt elnök ajánlatára adott válaszában tartalmáról. Azt mondja, hogy táviratot kapott 30 bányászgyűlésről, amelyek határozataikban kimondták, hogy az Egyesült Államok egész hadseregével sem fogják a bányamunkásokat munkabárállásra kényszeríthetni. Hasonló célú gyűléseket tartanak most az antracit-bányák területén.

Kiutasított anarchista.

Genf, okt. 9.

Faure Sebestyén francia anarchistát, aki egy itt tartott gyűlésen az általános sztrájk mellett kardoskodott, a genfi államügyészség felszólította, hogy szüntesse be igazgatásait, mert különben kiutasítják. Faure erre rögtön elutazott.

NAPIHIREK.

— **Időjárás.** Az észak-nyugoti magas levegő nyomasztó Európa felé nyomult, közép Európában is aránylag magas a levegőnyomás, amelyet nyugot és kelet felől kiterjedt, depressziók borítanak. Nyugat-Európában az idő száraz és enyhe, keleten pedig hűvös és esős volt. Nálunk tegnap délelőtt az ország keleti felében volt még jelentékeny eső, estére azonban az eső megszűnt és száraz lett az idő. Az éjjeli hőmérséklet általában alacsony volt. **Jóslat:** Egyelőre száraz idő várható reggeli köddel, később hűvösebb és nyugatról borulás valószínű. **Hőmérsék:** 16.8.

— **Oláh diákok kudarcza.** A Velenczében megtartott nemzetközi diákértekezleten a román diákok azt az indítványt akarták terjesztetni az értekezlet elé, hogy fejezze ki a kongresszus elnök *Wlassics* miniszter és *Ludvigh* dr. kongresszusi ellenében rosztalását, mivel a román diákság jogos követeléseit mellőzték. A kongresszus előértekezlete ezen indítványt elvetette és egyúttal *Jacchia* elnök szigorúan megretta *Xeni* román diákokat, aki azt indítványozta, hogy a lelépő *Ludvigh* dr. elnök távozását vegye a kongresszus örvendetes tudomásul. A kongresszus *Ludvigh* dr. elnök álláspontjára helyezkedett, aki a magyar állampolgárok kötelezőbe tartozó *Scurtu* oláh diákokat nem ismerte el a román osztály elnökének. Végül elvetette az értekezlet a románoknak azt a mindig hangzatosat kívánságát, hogy az egyes osztályok nemzetiségi alapon alakuljanak és kimondta az állami keretek szerint való szervezkedést. Nagy érdeme van e határozatok meghozatalában. **Provansal** francia osztály-elnöknek, aki fényes szónoklatokban kelt védelmére a magyaroknak és álláspontját diadalra is vitte. E határozatok következtében megszűnt a romániai zsidók külön osztálya is és az értekezlet kötelezte a románokat, hogy zsidó kollégáikat is vegyék fel osztályukba vagy lépjenek ki egészen a „*Corda Fratres*” szövetségből. A román diákok csuf viselkedése folytán visszautasították a diákok a Bukarestbe való meghívást s dacára annak, hogy mintegy kétszázán jelentkeztek a kirándulásra csak 12 ment velük. Hogy pedig még jobban éreztessék velük eljárásuk helytelenségét, *Jacchia* olasz, és *Provansal* francia elnökök vezetése alatt nagyobb diákcsoport érkezett ma Budapestre, a hol a budapesti diákok rendezőbizottsága ünnepélyesen fogadta őket.

— **A zászlóértő katonák büntetése.** *Kossuth* Lajos századik születésnapján történt, hogy két részeg tüzér a Húgária-uton levő külterületi demokráta kör épületéről letépte a magyar nemzeti lobogót s azt bepiszkolta magokkal huzozták a kaszárnyába. A feljelentett katonák bűnét beigazolválta az ezredparancsnokság s őket **21 napi vassal és böjttel szigorított fogságra ítélte.** A büntetés kiszabásánál súlyosító körülménynek vette a parancsnokság azt, hogy a katonák **nemzeti ünnepen** és részeg állapotban vetemedtek e gazságra.

— **Egy vasúti hid eltolása.** Az *Algyő* mellett levő Tisza-híd mellé új vasúti hidat csinálnak s a régi híd csak a középső 104.4 méter nyílású rúchidat tartották meg. Ezt a régi hidat október 14-én fogják áttolni az új oszlopokra, melynek meg szemlélésére a Magyar Mérnök és Építész Egyesület október 13-án kirándulást rendez.

— **A Dunántúli Közművelődési Egyesület igazgató választmányának** e hó 11-ére kitűzött ülése, 15-én szerdán délután 4 órára halasztották. Az ülést *Pallavicini* Ede öngyógyító elnöke alatt, az egyesület saját helyiségében (Kerepesi-ut 43.) fogják megtartani.

— **Apponyi fogadénapja.** Gróf *Apponyi* Albert a képviselőház első szerdán és pénteken 9-10 óra között fogad az új országához elnöki fogadóteremben. Megemlítjük itt, hogy több lapnak az a híre, mintha az új országához ülésteremben a nagy közönség számára nem volna nyilvános karzat, nem felel meg a valóságának. A nyilvános karzat az elnöki emelvény felett van s oda a közönség *jegy nélkül* mehet be.

— **A sorajgyirodák üzemleiből.** E czim alatt megírtuk a pozsonyi mezőgazdasági kiállítás sorsjegyei körül felmerült — mondjuk egyelőre: — vitáságokat. A közölte *Garnick* esetre vonatkozólag az *Országos Magyar Gazdasági Egyesület* részéről maga *Rubinek* Gyula orsz. képviselő, a kiállítás igazgatója indította meg a vizsgálatot s annyit már most is kijelentett, hogy a *Munk* és *Davidsohn* czégek nem volt jogában a saját felelősségére a nyertes sorsjegyek tulajdonosaival alkuba bocsátkozni.

A vizsgálat eredményétől már most eltekintve, szükséges, hogy a jótékony, vagy más kulturális sorsjátékok presztige-érdekében szót emeljünk magának a sorsjáték rendezésének olyan gyakorlata ellen, mint amilyen a pozsonyi kiállításon követett. A prospektuson ugyanis föl voltak tüntetve a nyeremények, pl. egy szürke négyes-fogat 10.000 korona értékben, vagy egy hátszó ló 1000 korona értékben. A visszaélés minden kritériumát ez a megtörtént eset foglalja magában, amelyet közöltünk, hogy t. i. midőn *Garnick* a lóért jelentkezett: a nyereményül kiállított lovat nem tudták neki odaadni, az 500 koronáról pedig hallani sem akart az iroda, de később megkínálta a nyerőt a fele összeggel. Jól van, ez az eset most vizsgálat tárgyá. Amde hogyan lehessen helyeselni ezt az eljárást, hogy egy-egy lóra reá mondták: ezer koronás ló, vagy 10.000 koronás négyes-fogat s mikor a tulajdonos nem természetben, hanem értékben kérte kiadni a nyereményt — ami a prospektusban szintén a feltételek közt volt — akkor az igazgatóság eladva a lovat: a nyerő az értéknél jóval kevesebbet, legtöbbször a felét kapta meg a prospektuson kitüntetett értéknek. Hát bocsánatot kérünk, ha ez merikantil részről történik, azt szokták reá mondani: becsapás. És az is. Ismét eladásnál különbségek igenis lehetnek, de az a tény, hogy minden nyeremény jóval kevesebb értékben kelt el, mint feltüntetett értékük volt, — azt mutatja, hogy a nyeremény tárgyakat vagy tul fizették, amidőn megvették, vagy pedig nagyobb értéket láttak a prospektusra, mint amibe a sorsjáték rendezőbizottságnak, vagy irodának került: Eppen azért, mert az ilyen eljárás más esetekben is gyakorlatos volt, vesztették el komolyságukat a kulturális sorsjátékok s a sorsjegyeket csak pump-eszköznek tekintik a közönség, nem pedig tényleges sorsjátéknak. Természetes, hogy a sorsjáték rendező kulturális intézmények nyakán maradnak ilyen köztudat mellett a sorsjegyek, megvan tehát a nagy regie s az intézmény nemhogy nyert volna, de vesztett, mint az a pozsonyi kiállításon is megtörtént.

— **Rendjelviselési engedély.** A hivatalos lap mai száma szerint a király megengedte, hogy dr. *Vargha* Gyula miniszteri tanácsos, a m. kir. központi statisztikai hivatal igazgatója az olasz királyi korona-rend középkereszijét, dr. *Lippich* Elek válás- és közoktatásügyi miniszteri osztálytanácsos a bajor kir. II. oszt. Szt. Mihály-rendet és a francia „Officier de l'Instruction publique” jelvényét, *Kerpely* Kálmán debreczeni gazdasági tanácsvezető igazgató a francia „Officier de l'Instruction publique” jelvényét, dr. *Szendrei* János honvédelmi miniszteri titkár a francia „Officier d'Academie” czimet és jelvényét, dr. *Kovács* Aladár kereskedelemügyi miniszteri titkár az olasz királyi korona-rend lovagkereszijét, dr. *Popovitch* Sándor herculesfürdői gyakorló orvos a török császári V. oszt. Medjidie-rendet és *Kaufmann* Károly panaszvonal illetőségű belgrádi lakos a szerb királyi szab. dunagőzhajózási társulat műszaki osztályfőnöke a szerb királyi Szent Száva-rend. V. osztályát elfogadhatják és viselhetik.

— **A szűdő Duna.** A Duna szokatlannal szűdősnek indult, s nap-nap után lassan bér, de mindig alacsonyabb lesz. A főváros rakodópartján állomásozó hajókba külön épített állványokon raktározhatják be az árukat, mert a víz oly alacsony, hogy a rendszer eljárást nem alkalmazhatják. A Duna egész mestén apadt. Már most is igen nagy elővigyázattal közlekedhetnek a hajók, mert lépten-nyomon záteyek vannak, amelyek eltávolítására mozgásba hozzák az öszes ketrogépeket.

— **Körözött postásikkasztó.** Megírták már a lapok, hogy *Hroch* Frigyes 49 éves postabivatalnok a bécsi fő-utczán 54 ezer 700 korona 95 fillért sikkasztott és megszökött. A bécsi rendőrség körözése ma érkezett meg a budapesti főkapitányságra, amelyben 1000 korona jutalmat tűz ki a sikkasztó kézrekerítőjének. *Hroch* alacsony termetű, előrehajlott testtartású. Arcza keskeny, szeme kék, bajusza hosszú, vöröses barna, haja őszes, császárszakállt visel. Beszél németül, keveset francziául, olaszul és horvátul. Ruhája: szürke felső kabát, fekete szalon kabát, csikos, fekete nadrág, fekete puha kalap.

— **A visszafelé menő vonat.** *Nyitra*n történt e hó 2-án, hogy a délután *Érsekújvár* felé elindult vonat, mely már megiehetősen elhagyta az állomást, egyszer csak visszafelé kezdett indulni és újra berobogott a nyitrai állomásra. Sokan azt hitték, hogy talán egy másik szembejövő vonat miatt történt ez, pedig az ok egészen más volt. Egy elegánsan öltözött ur ember lépett ki a vasúti étterem ajtaján és méltóságtejes nyugalommal indult a vonat felé, hol az udvarias kalauz által kitárt coupé ajtajában elült. *Steszkál* vasúti felügyelő ur volt az az ur, aki miatt a vonat visszament és aki miatt száz ember megijedt és boszankodott. A felügyelő ur — úgy gondoljuk — valószínűleg nem akarta magát az étközésben zavartatni, azért nem sietett a felszállással és különben is valószínűleg nagyon biztos lehetett abban, hogy az ő kedvéért a vonat még messzebből is visszasétált volna érte.

— **Elfogott betörők.** A rendőrség letartóztatta *Piskártsék* Károly csavargót, aki *Bein-singl* József kalapos hajós-utca 43. számú boltját feltörte és onnan két selyem ernyőt és három kalapot ellopt. — *Farkas* József fényképész és *Bacsák* János vasúttörten tetten érték, amikor *Vagacs* Rác Flóris ügyvéd József-körút 46. számú lakásába be akartak törni. — Hasonló módon jártak *Lénárt* Károly, *Reimer* Sándor és *Schlauer* Rezső csavargók is, akik dr. *Lényay* Ferencz miniszteri osztálytanácsos Csengery-utca 63. számú lakásába törtek be. Összeszedtek nagy értékű holmit és már el akartak szökni, amikor a házbeliek észrevették és elfogták őket. Az előhívott rendőrök összekötözve vitték be őket a főkapitányságra, ahol valamennyit letartóztatták.

— **A férli ruhás asszony.** Wiesbadenben most a német nőgyógyászok gyűlésezen, melyen résztvesz a női ruházat reformálásának egyik lelkes előharczósa, *Dosker* Hilda asszony is, ki nadrágban, rövid kabátban és férfikalapban akart a gyűlésre menni, hogy beszédet tartson a női ruházat reformjáról. Az odatartó nő egy rendőr megállította s felszólította, hogy kövesse a rendőrségre. Persze, nagy népesödület támadt a különös ruhában járó hölgy és a rendőr körül. A rendőrségnél azonnal szabadon bocsátották, mihelyt nevét megmondta és személyazonosságát igazolta. Ezt az esetet azonban sérelmesnek tartotta a kongresszus és mihelyt híre futott a dolognak, szenvedélyes vita indult meg a kongresszuson. Legnagyobb sérelemnek azt tartják, hogy a rendőrség nem kérte bocsánatot a hölgytől, akin a kellemetlenség megeseit. Kívánják, hogy a rendőrség főnöke a hölgytől is, a kongresszustól is bocsánatot kérjen. Az óhajtsáknak valószínűleg meg fog felelni a rendőrfőnök, mert mindenki udvarias embernek ismeri.

— **Tűz.** Tegnap este a Gomb-utca 96. számú házban egy fűs kamra teteje kigyulladt. Mielőtt nagyobb veszedelem támadhatott volna, az V. kerületi tűzoltóság eloltotta a tüzet.

— **Halottak napja.** A közelgő halottak napjára való tekintettel, a temetőbeli házi kertészet virágainak az árát tetemesen leszállították, úgy hogy a dűsabb díszítések 30, 40 és 60 koronába, az egyszerűbbek 10 koronába fognak kerülni.

— **Napfénynyel gyógyító szanatórium.** A tanács megadta az engedélyt egy magánfélnak arra, hogy napfénynyel gyógyító szanatóriumot rendezzen be.

— **Halálozás.** Pestvármegye egyik régi és nagytehetségű tisztviselője *Baky* Béla főszámvevő hat heti kínos szenvedés után tegnap reggel meghalt a somogyimegyei *Surdon*, a hová megrongált egészségének helyreállítása végett visszavonult.

— **Csuz és köszvény ellen elismert legkittűnőbb szer** a *Zoltán-féle* keádes. Ara 2 korona. *Zoltán* Béla gyógyszerárában Budapest, V., Sétátér-utca és Szabadság-tér.

— **Felhívjuk olvasóink figyelmét** *Herezeg* és *Horvát* Budapest, Kerepesi-ut 52. szám alatt, az „*Adria*” szállóval szemben létező nőidivat-áruházára.

számítanak. Ezen körülmény, valamint a termelők további tartózkodó álláspontja az árak folytatódó emelkedését eredményezhetik, ha nem következik majd be az, hogy az árak javulása mellett egyszerre hatalmas mennyiséget hoznak piacra. Ez leronthatná azt, amit eddig a termelők elértek.

Eladatott:

Buza: Tiszavidéki: 350 mm. 81.5 kgr. 7 K. 85 fillér, 1200 mm. 82 kgr. 7 K. 80 fillér, 1700 mm. 82.5 kgr. 7 K. 76 fillér, felső, 700 mm. 82 kgr. 7 K. 75 fillér, 1300 mm. 81 kgr. 7 K. 70 fillér, 400 mm. 81 kgr. 7 K. 80 fillér, 100 mm. 81 kgr. 7 K. 70 fillér 100 mm. 81 kgr. 7 K. 72 és fél fillér, 100 mm. 81 kgr. 7 K. 60 fillér, sárga, 400 mm. 80.5 kgr. 7 K. 75 fillér, 100 mm. 80 kgr. 7 K. 75 fillér, 400 mm. 80 kgr. 7 K. 75 és fél fillér, 400 mm. 80 kgr. 7 K. 80 fillér, 100 mm. 79.8 kgr. 7 K. 65 fillér, 100 mm. 80 kgr. 7 K. 70 fillér, 100 mm. 78.5 kgr. 7 K. 37 és fél fillér, mind három hónapra.

Ujszászi: 1700 mm. 80.5 kgr. 7 K. 60 fillér, mind három hónapra.

Pestmegyei: 300 mm. 80 kgr. 7 K. 70 fillér, 500 mm. 80 kgr. 7 K. 40 fillér, sárga kevert, 100 mm. 80 kgr. 7 K. 52 és fél fillér, 250 mm. 80 kgr. 7 K. 60 fillér, 150 mm. 79 kgr. 7 K. 55 fillér, 100 mm. 77.3 kgr. 7 K. 45 fillér, 3000 mm. 77.3 kgr. 7 K. 45 fillér, 1050 mm. 77 kgr. 7 K. 45 fillér, 1080 mm. 77 kgr. 7 K. 45 fillér, 2050 mm. 76.5 kgr. 7 K. 37 és fél fillér, mind három hónapra.

Felsőmagyarországi: 200 mm. 79.5 kgr. 7 K. 35 fillér, mind három hónapra.

Bánsági: 4600 mm. 78.5 kgr. 7 K. 35 fillér, 2200 mm. 89 kgr. 7 K. 35 fillér, három hónapra.

Bácskai: 2700 mm. 78.5 kgr. 7 K. 60 fillér, három hónapra.

Szandói: 4600 mm. 79 kgr. 7 K. 50 fillér, három hónapra.

Adai: 2500 mm. 77 kgr. 7 K. 50 fillér, három hónapra.

Rozs: 100 mm. 6 K. 50 fillér, három hónapra, 200 mm. 6 K. 45 fillér, készpénzfizetés mellett, 100 mm. 6 K. 40 fillér, készpénzfizetés mellett, 200 mm. 6 K. 40 fillér, készpénzfizetés mellett, 100 mm. 6 K. 35 fillér, készpénzfizetés mellett paritásra, mind három hónapra.

Árpa: 600 mm. 5 K. 45 fillér, készpénzfizetés mellett, 200 mm. 5 K. 45 fillér, készpénzfizetés mellett, 200 mm. 5 K. 45 fillér, készpénzfizetés mellett mindhárom hónapra.

Zab: 100 mm. 6 K. 00 fillér, készpénzfizetés mellett, 100 mm. 5 K. 95 fillér, készpénzfizetés mellett, 100 mm. 5 K. 80 fillér, készpénzfizetés mellett, 100 mm. 5 K. 70 fillér, készpénzfizetés mellett, 330 mm. 5 K. 77 fillér, készpénzfizetés mellett, ab. hajó.

Tengeri: 100 mm. 6 K. 16 fillér, készpénzfizetés mellett, ab. kőbányai, 100 mm. 6 K. 12 fillér, készpénzfizetés mellett, ab. kőbányai, 2000 mm. 6 K. 10 fillér, készpénzfizetés mellett, ab. kőbányai.

Az árak 50 kilogrammért koronáértékben értendők.

Folyó hó 7 este	6 órától
8 " érkeztett	6 óráig elment
buza 8.926	13851
rozs 1004	100
árpa 1087	200
zab 3359	—
tengeri —	98
repce 151	41
liszt 153	20.167
korpa —	2.672

Határidőüzenet.

Az októberi terminusok ma további fedezésekre szilárd irányszólat követtek. Ezt előmozdította a készáruüzlet kedvező alakulása is, dacára annak, hogy a külföld állandóan változatlan üzletmenetről ad jelentést.

Délben jegyezz:

Októberi buza	7.22—7.28
Áprilisi buza	7.31—7.32
Októberi rozs	6.41—6.42
Áprilisi rozs	6.48—6.49
Októberi zab	5.93—5.94
Áprilisi zab	6.14—6.15
Máj. tengeri	5.60—5.61

Értéktőzsde.

Előzősde. Osztrák hitel 655.—, magyar hitel 723.75, 4 százalékos arany —, korona —, lezárt —, jelzálog 477.50, rimamurányi 491.50, államvasut 714.—, déli vasut —, Alpesok —, mérka —, városi villamos —, ipar és kereskedelmi bank —, közuti vasut —, korona.

Zárlat. Osztr. hitel 884.50, magyar hitel 723.50, 4% aranyj. —, korona 97.—, lezárt —, jelzálog —, rimamurányi 491.—, államvasut 711.75, déli vasut —, alpesi 878.—, mérka —, városi villamos —, ipar és kereskedelmi bank —, közuti vasut —.

REGÉNY-CSARNOK.

A határszéiről.

Regény. (21)

Irtá: Kupcsayné Molnár Julia.

XI. Az estély.

Nagy társaságot vártak Darlayék. Nagy urakat, politikusokat, tudósokat, híres írókat, művészeket; a szellem, tudás, a pénz és hatalom előkelőseit.

A háziur típusa a magyar urnak, izmos, széles vállú, élénk, nyájaszemű. Hajja már ősz, de látszik, a szíve fiatal. Jóságos, jókedvű mosolytal tekint a életbe. Megelégedetten bólint. Minden rendben, készen a vendégek elfogadására. Vizsgálódva járta végig a termeket, és a kielégítő szemle után az elfogadóba lépett. Ott találta özvegy nővérét. A tükör előtt állt és utolsót igazított a haján.

Özv. Gosda Sámuelné 45—50 éves baras nő, szikár alak volt, végtelenül gondozott kül-sővel. Szürke moiró-velaur ruháján gazdag paillette és bodros crépe de chine díszszel.

Elvei homlokegyenest és sokszor ellenkeztek fivére gondolkodásmódjával és gyakran adtak alkalmat vitatkozásra, kivált utóbbi időben gyakran történtek összetűzések, melyek ha nem is haraggal, de mindig egy kis nehézséssel végződtek.

A mai békés kiengesztelődést az sietette, hogy Aranka és Marcsa, az a színésznő, a hogy őket magában nevezte, lemondtak az estélyről. Most tudatták és mentették ki magokat.

Annál jobban sajnálta ezt Darlay és miközben bosszusan pödrölte bajuszát, rátékingett nővére.

— Kérlek Amália, fogadd szívesen Martiant, a gazdag bejárta. Meghívtam őt is. Atutazóban van, Karlsbadba készül, felkeresett. Érdekes ember, a jövő embere. Megígérte, hogy eljön. Örülök neki, mert sokat tud és jól beszél.

— De most mással, nem veled szeretne beszélni. — Amália arczán finom gunyos mosoly tünt fel, — nem a te eszed, nem az én szemem vonza, hanem az a tüneményes — itt hangja élesedett — új énekesnő. Csaldók azonban, mert nem jönnek.

— Emlékszem, hogy nagy érdekléssel kérdezősködött utána, szórakozott volt.

— De élesen figyelte szavaidat, mikor körülményeiről beszéltél. Miféle vonzeróval bírnak rá a férfiakra — a színésznők!

— Martiannak fiatal, szép és most nagy beteg felesége van. Túrelmedenül várja, hogy láthassa.

— Pedig fogadok száz ellen, hogy csak azért a színésznőért jön. Hiába tagadod, piholyunkba is csak azért jött, mert téled — fanyar mosolytal tekintett rá — a kiérdemesült donzuántól remélte a kellő felvilágosítást. Feltűnt neked milyen merően, szinte tépelődve tekintett fel a szinpadra, arra a lányra. — S a milyen mohón figyelte szavaidat, mikor említettted, hogy az estélyen jelen lesz, meglásd olyan hamar rád un, ha nem találja itt.

— Csalódsz, mondtam már, a szerelmes aggodásával beszél feleségéről.

— Hagyjuk hát, nem ellenkezem tovább, de hát te? Nem ebben az órában mondanád vissza az összes meghívókat, hogy nála és nem nélküle töltöd el ezt az estét?

— A tiszta, önzetlen barátság örve alatt természetesen. Te nemes műpártoló! Te hoztad ezt a színész é művész nevet viselő cigány-népséget egy fedél alá velem nővéreddel, nem gondolva a példára sem, melyet e eselekedetteddel, e viszonyoddal fiadnak adsz. Ezer szerencse, hogy ilyen dolgokban nem a te véred, hanem az én nevelésem vezérli. Ó az én büszkeségem, velem érez, pedig melletted komolyan féltettem.

Darlay kedélyesen jobbra-balra ingatta fejét, mosolygott is, de hogy nővére haragját elmentmondással ne fokozza most, mikor háziaszszonyi kedvességére számított, inkább érzékeny kurokat pendített meg, miközben melegen szorította meg a kezét.

— Ne feledd hosszú özvegyiséget, mely többre feljogosított és el is ragadott egy-egy meggondolatlanúságra, — nevezd botlásnak, ha úgy tetszik. — talán többször is, mint a menyit a te jó szíved nekem elnézhet. Hja hidd el, egy komoly, házias feleség mellett nem futok apró kalandok után. Többé nem teszem, örökre meguntam az ilyen életet.

Amália az utolsó megjegyzésnek örült, e szerint bátyja nem gondol, nem számít Aranka. Melegen visszaszorította a kezét.

— Tudom, igaz, most már megnyugszom. Azelőtti sokat eludtam nézni de az már megijesztett, hogy ezzel az énekesnővel valósággal kultuszt írték. Elárasztottad házukat virággal és magad is megrájoztál. Társasága teljesen átalakított. Virág és virág, és az a folytonos látogatás. Legyen helyt az eszed öreg! Házasság dolgában eddig komolyan és okosan gondolkodtál, ismered körünket, az életet — úgy a mint illik egy öregedő urhoz. Pár hó óta azonban mintha szerelmes ifjúként, telve édesreményekkel indulnál egy új életnek. Szeresd, a menyit, a kit akarasz, de ne tedd magad neveltségessé! Ne feledd meg, hogy 60 éves koroddal az nem összeillő. Bolondos ne légy! Mikor ezelőtt két évvel én akartam férjhez menni, azt mondtad nekem: „nem való a már hozzád!“ Én beláttam, hogy igazad van.

Ha nálam késői lépés lett volna, nos te nálad minden este — korai, még nem nőtt be a fejed lágya! — Jókedvűn, gunnyal fogta karra Darlayt, ki megbotránkozott arczal trifásan ellenkezni akart. — Csitt! — intett hallgatást Gondané — fiad az ilyen beszédet meg ne hallja!

Darlay azért beszélni akart, ha már annyira jutottak, tudjon meg nővére mindent, de az kezét szájára tette és úgy intett hallgatást.

Jól van, tehát hallgat és majd meglepi a kész tényvel és akkor majd ő nyevt.

Darlay fia közeledett. Szép szál fiu volt, az apja büszke lehetett rá. Sugar magas alak, széles vállal, szabályos, férfias vonásokkal. Darlay beintette a dohányzóba. Kényelmesen helyezkedett el egy öblös borszékben.

Az ifjú állva maradt és összefont karral dőlt a kandallónak. Látszólag nyugodtan, sőt közömbösen hallgatta apját, de szemében kérdés űlt és fehér fogaival idegesen harapdálta a bajuszát. Darlay élesen beszélt, pedig közönyös dolgokról. Kissé erőltetett volt jó kedve és szokása ellenére közmozdulatokkal kísért beszédét.

Béla figyelmesen nézett rá: Mit kerülget? kérdezte magában és sejtette, hogy az neki nem lesz kellemes. Arca elkomorodott: Mi is a kellemes?

Darlay végre rátérni látszott a tárgyra.

— Szeretném ha végre megérténéd, hogy sok és nem megvetendő előnyt nyújt a Sárival való házasság. Nagy vagyont, fekvő birtokot, készpénzt kapsz vele, apja befolyásos ember, pályádon csak előnyös lehet. A család a rangot becsülettel szerzte, nemességük régi. Erre én ugyan keveset adok, de ad a világ. Honnan a nagy vagyon? Az a sok, állapotban terjesztett bir, hogy így s úgy lett milliommossá — rágalom. Rágalom, mely a szerencséskezü emberek nyomán kél. Tudod, hogy nekem milyen önzetlen életvezéljaim voltak. A visszaéléseket, a csempészéteket akartam megakadályozni. Azzal mondják ésszerűtlenben Bossákok. No én eleget kutattam, szimatoltam, sőt teszem most is, rájöttem volna, ha igaz és én lettem volna az első, ki lehetetlenné teszi. Vállalatai által lelt dús gazdag, de azok tisztességesek voltak.

Béla arczán — bár csöndesen hallgatta atyját — látszott, hogy kínos neki a tárgy. Tehát megint ez a terv, ez az alku! Hirtelen felegyenesedett és félmosolytal, a guny árnyával hangjában mondá:

— Köszönöm gondoskodását. A lány csak ráadás. A házasság lényege a haszon.

— Mindazáltal — pattant fel az öreg — az a lány megérdemli, hogy önmagáért is szeressék — azt csak tudod.

(Folyt. köv.)

Laptulajdonos:
A „MAGYARSÁG“ lapkiadó-vállalat.
Telefon számunk: 154

